

Asia: VN/17575/2021-OKM-72

Luonnos hallituksen esitykseksi SORA-säännösten muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne esitykseen sisältyvistä ehdotuksista

Oulun yliopisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä SORA-lain muuttamiseksi. Oulun yliopisto pitää hallituksen esitystä perusteltuna ja sen tavoitteiden osalta oikeasuuntaisena.

Oulun yliopisto kannattaa sitä, että SORA-laki koskisi myös iäkkäiden ja vammaisten parissa työskenteleviä.

Luonnoksessa ehdotetaan, että velvollisuus rikosrekisteriotteen esittämiseen koskisi vain ensimmäistä harjoittelukertaa. Oulun yliopisto katsoo, että harkintavalta rikosrekisteriotteen näyttämisen tiheyteen liittyen olisi hyvä jäädä korkeakouluille määriteltäväksi, sillä pitkissä koulutuksissa voi olla perusteltua tarkistaa opiskelijan rikosrekisteriote useammin.

Luonnoksessa ehdotetaan, että opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva asia tulee vireille, kun opiskelija on määrätty 43 b §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tarkastuksiin tai tutkimuksiin taikka kun opiskelijalle on varattu tilaisuus tulla opiskeluoikeuden peruuttamista koskevassa asiassa kuulluksi. Oulun yliopisto katsoo, että SORA-prosessin vireilletulo tulisi määritellä selkeämmin. Tämä parantaisi korkeakoulujen toimintaa ja opiskelijan oikeusturvaa vireilletulon osalta sekä yhtenäistäisi korkeakoulujen käytäntöjä ja näin ollen edistäisi opiskelijoiden yhdenvertaista kohtelua. Samalla olisi kannatettavaa määritellä myös se, missä vaiheessa prosessista tulee ilmoittaa Lupa- ja valvontavirastolle.

Luonnoksessa ehdotetaan säädettävän oikeudesta evätä opiskelijan oikeus osallistua koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun, jos hänet on määrätty laeissa tarkoitetulla tavalla huumausainetestaukseen. Opiskelijalta voitaisiin evätä vastaava osallistumisoikeus myös opiskeluoikeuden peruuttamista koskevan asian käsittelyn aikana enintään kuukaudeksi kerrallaan.

Oulun yliopisto pitää tärkeänä ennaltaehkäisevänä ja turvallisuutta parantavana toimenä sitä, että opiskelijan oikeus osallistua käytännön tehtäviin tai harjoitteluun voidaan evätä enintään kuukaudeksi kerrallaan. Näin on mahdollista estää turvallisuusriskit asian hallinnollisen käsittelyn ajan.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että epäamistoimista päättäisi rehtori. Lisäksi korkeakouluissa päätös opiskeluoikeuden pidättämisestä siirrettäisiin yliopiston hallitukselta rehtorille. Oulun yliopisto kannattaa sitä, että opiskeluoikeuden pidättämiseen liittyvä päätös tehdään muualla kuin yliopiston hallituksessa. Sen sijaan sen määrittelemisen, mille taholle tämä päätöksenteko korkeakouluissa kuuluu, voisi olla korkeakoulujen päätettävissä, jolloin se määriteltäisiin korkeakoulun johtosäännössä tai muussa vastaavassa korkeakoulukohtaisessa normissa.

Luonnoksessa ehdotetaan, että opiskelijalla olisi oikeus saada opiskeluoikeuden peruuttamisen jälkeen ammatillisen koulutuksen järjestäjältä ja korkeakoululta ns. jälkiohjausta muuhun koulutukseen tai muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin hakeutumisessa. Oulun yliopisto kannattaa opiskelijan lakisääteistä oikeutusta jälkiohjaukseen muuhun koulutukseen tai palveluihin peruuttamispäätöksen jälkeen, mutta esittää, että tämä jälkiohjaus tulee määritellä siten, että yliopiston organisatorinen tehtävä ja toimintamahdollisuudet huomioidaan.

Kommentit ehdotusten vaikutuksista

Mitä näkemyksiä teillä on ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulujen yhteisestä SORA-oppaasta?

Oulun yliopisto kannattaa yhteisen kansallisen oppaan laatimista työryhmässä, jossa on laaja edustus koko korkeakoulusektorilta. Työryhmässä on hyvä olla myös opiskelijoiden edustus.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Oulun yliopisto kannattaa sitä, että SORA-säännösten soveltumista arvioidaan erikseen avoimen yliopiston opintoihin liittyen. Samat turvallisuuteen liittyvät näkökulmat tulee ottaa huomioon niin yliopiston perusopetuksessa kuin avoimen yliopiston opetuksessa.

Nylund Päivi
Oulun yliopisto